

КОНЦЕПЦІЯ ЖУРНАЛУ «ПРИВАТНЕ ПРАВО»

Н. КУЗНЕЦОВА

голова наукової ради наукового журналу «Приватне право»,
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України,
професор кафедри цивільного права
(Київський національний університет
імені Тараса Шевченка),
заслужений діяч науки і техніки України

О. КОХАНОВСЬКА

головний редактор наукового журналу «Приватне право»,
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України,
професор кафедри цивільного права
(Київський національний університет
імені Тараса Шевченка)

Визнання об'єктивного характеру поділу права на публічне і приватне, зумовлене існуванням поряд із державою (публічною владою) громадянського суспільства як суспільства приватних осіб, що є носіями приватних цілей, обумовлює актуальність обговорення на рівні наукового періодичного видання проблем загальної характеристики сфери приватного права.

Ці проблеми охоплюють низку питань, найважливішими серед яких є: обставини, які зумовлюють виокремлення сфери приватного права, а також правові засоби і правовий режим сфери приватного права. Результати таких досліджень стають дедалі важливішими і витребуванішими, інтерес до них зростає як у вітчизняній, так і в зарубіжній науці.

Формування основних принципів громадянського суспільства і правової держави в Україні повною мірою об'єктивно пов'язане з відновленням принципів «дійсного права», вільного від ідеологічних нашарувань минулого; права, здатного виконати грандіозну місію в суспільних процесах — стати повноцінним регулятором незалежно від того, в якій сфері відповідні відносини утворюються.

Масштаби реформування цивільного права виявилися настільки значними за своїм обсягом і змістом, що без будь-яких перебільшень можна говорити про фактичне створення нового правового масиву приватного права в Україні, стрижнем і серцевиною якого, безумовно, є право цивільне. Хронологічні межі цього процесу співпали із завершенням ХХ — початком ХХІ ст. Підготовка нового Цивільного кодексу України, яка розпочалась у 1992 р., сприяла активному розвитку цивільно-правової доктрини, в центрі уваги якої перебуває людина в усьому «різноманітті» її зв'язків із суспільством: людина — особистість, людина — творець, людина — власник.

Загалом історія приватного права характеризується понад двотисячолітнім розвитком. Спочатку цей поділ виник лише як спосіб вивчення права і не свідчив про поділ римського права на дві відповідні галузі. Публічне право належало до становища римської держави загалом, а приватне — до користі окремих осіб. Коли ж у подальшій європейській юриспруденції такий підхід почав використовуватися для поділу права на відповідні галузі, виявилось, що критерій, запропонований римськими юристами, є недостатнім для розмежування приватного і публічного права.

Нині актуальність цієї проблеми визначається, як це зазначав ще Б. Черепакін, такими чинниками: по-перше, поділ права на приватне і публічне є об'єктивним; по-друге, межа між цими сферами права не є постійною; по-третє, пошук критерію такого поділу необхідний для встановлення у підсумку меж панування держави (публічної влади) над особою; по-четверте, критерії поділу права на приватне і публічне умовно можуть бути поділені на матеріальні, пов'язані зі змістом відносин, які регулюються, і формальні, пов'язані зі способом їх регулювання; і, зрештою, поділ права на приватне і публічне впливає на систему права¹.

Усі сучасні дослідники формально визнають існування двох сфер права, а саме приватного і публічного. У ст. 3 Конституції України закріплено положення, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю, а головним обов'язком держави, яка відповідає за свою діяльність перед людиною, є утвердження її прав і свобод, що також можна розглядати як нормативні начала визнання поділу права на приватне і публічне.

У всьому зазначеному вище і вбачаються підстави для запровадження в Україні окремого періодичного видання, зорієнтованого саме на приватно-правову проблематику. Його публікації зможуть набувати теоретичного і практичного значення в контексті застосування висновків приватноправової науки у законодавстві й судовій практиці.

Науковий журнал «Приватне право» покликаний стати публікатором праць, присвячених проблемам вітчизняної та зарубіжної приватноправової науки, які становлять інтерес не лише для представників науки приватного права, а також і для вчених-юристів інших галузей права та юристів-практиків. Його основною метою є акумуляція приватноправових підходів, ідей, концепцій, найважливіших для розвитку сучасного правового мислення і підготовки нових поколінь юристів. Завдяки цьому має бути забезпечено не лише поєднання знань у сфері приватного права, а й їх поширення серед науковців

¹ Черепакін Б. Б. К вопросу о публичном и частном праве. — Иркутск, 1925. — С. 1–26.

України і світу задля ефективного застосування. Для досягнення цієї мети у журналі запроваджуватиметься продуктивний діалог представників різних шкіл і течій у сфері приватного права як між собою, так і з науковцями, які репрезентують галузеві юридичні дисципліни, а також інші напрями науки.

Редакційна рада і редакційна колегія надаватимуть перевагу тим статтям, у яких буде представлено загальнотеоретичний аналіз приватноправової проблематики, поєднаний із перспективними дослідженнями шляхів розвитку науки приватного права, а також всебічний аналіз різних інститутів приватного права з урахуванням досвіду інших держав.

Позитивним прикладом реалізації такого підходу може слугувати періодичне закордонне видання «Вестник гражданского права» (Російська Федерація).

Журнал підтримуватиме проведення дискусій з усіх приватноправових питань.

Основні тематичні рубрики журналу:

- сучасне розуміння теорії приватного права, тенденції його розвитку;
- методологія науки приватного права (зокрема, концептуальні підходи до розуміння сутності приватного права);
- основні тенденції розвитку цивільного права на сучасному етапі;
- інституціональні основи цивільного права України;
- співвідношення і взаємозв'язок цивільного права з іншими сферами приватного права;
- засади і принципи приватного права та їхній вплив на правове регулювання;
- вплив всесвітніх і регіональних правових стандартів у сфері приватного права на функціонування і розвиток національної правової системи;
- основні зарубіжні концепції приватного права;
- проблеми правової освіти у сфері приватного права та інші.

Значна увага приділятиметься перекладам українською мовою найважливіших текстів, що репрезентують сучасну зарубіжну приватноправову думку, і перекладам англійською і російською мовами праць вітчизняних цивілістів. Це сприятиме як долученню ідей, що містяться у цих дослідженнях, до контексту вітчизняних правових дискусій, так і входженню української приватноправової думки до глобального правознавчого простору.

У журналі також подаватимуться матеріали з наукового життя, рецензії, бібліографічні огляди тощо.